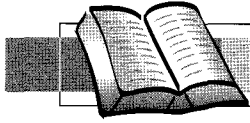

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het werk van Gods wederbarende genade

En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.

Handelingen 16 : 14

Op een bijzondere wijze is Paulus op zijn tweede zendingsreis in Filippi terecht gekomen. De Heilige Geest verhinderde Paulus het Woord in Azië en Bithynië te spreken. Te Troas kreeg hij in de nacht een gezicht (visioen) te zien: *er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedonië, en help ons.* Paulus weet het: dit is Gods vinger, ik moet naar de overkant van de zee!

Getrouw aan de Goddelijke roeping maakt hij de reis. We zouden verwacht hebben dat er wel een comité van ontvangst aanwezig zou zijn. Niets van dit alles! Niemand stond hem op te wachten. Vreemd? Ach nee! Van nature zit er niemand op het Woord van God te wachten. In Macedonië niet, ik niet en u niet. Waarom dan toch dat gezicht? Waarom moest de apostel dan toch die grote reis maken? Omdat God naar het vrije van Zijn welbehagen gaat omzien naar mensen die naar Hem niet vragen. Aan hen moet de weg der zaligheid verkondigd worden. Zo zien we Paulus op de sabbath aan de oever van de rivier temidden van enige vrouwen. (vs. 13)

Daar zal blijken dat de Heere altijd werkt in de middellijke weg. Door middel van zijn Woord en door de toepassing van de Heilige Geest trekt Hij zondaren uit het duister tot het licht. Paulus mag dat Woord verkondigen,

vs. 13b: *en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren.* Dan breekt er voor één het uur van het welbehagen aan. We lezen in vs. 14: *En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend.* Lydia werd door het Woord van God, door Paulus gesproken, in het hart getroffen.

Wie was ze? Een welgestelde vrouw (een purperverkoopster). Waar ze vandaan kwam? Van de stad Thyatira. Wonderlijk! Een stad liggend in dát gebied, waarvan we lezen dat de Heilige Geest Paulus toen verhinderde om het Woord te spreken. Paulus moest 500 km verder reizen omdat God één mens afkomstig uit dat heidense Thyatira van dood levend wilde maken.

We lezen: *die God diende.* Lydia, van heidense afkomst, heeft zich tot op zekere hoogte bij de godsdienstige joden aangesloten. Zij diende God, met de andere joodse vrouwen, op een uiterlijke wijze. Niet af te keuren, maar niet genoegzaam om God te kunnen ontmoeten.

Ook vandaag is er veel godsdienst, maar wat zijn we ongelukkig als het godsdienst is met een gesloten hart als Lydia. Wat erg is het als we menen dat onze uiterlijke godsdienst de grond

van onze zaligheid is en er geen oog voor hebben dat alleen het Borgwerk van Christus de enige grond van onze zaligheid kan zijn.

Aan Lydia mocht een wonder gebeuren. Er staat: *Zij hoorde ons.* Zij werd geroepen door het Woord. Voor Lydia mocht het zijn: een inwendige roeping tot bekering en zo heeft de Heere haar hart verbroken: *welker hart de Heere heeft geopend.* Wat een onderscheid: al die vrouwen (hoorders) werden geroepen, Lydia werd bekeerd.

U en ik, wij worden geroepen! Zijn we al bekeerd? Wanneer we onder de verkondiging van het Woord verkeerd hebben, zullen we straks niets tegen onze beschuldigingen kunnen inbrengen. Lydia's hart werd geopend, het geloof werd geplant. Nu mocht ze door het geloof gehoor geven aan het Woord Gods. Zij kon van dat Woord niet meer af. Zij mocht geloven wat Paulus verkondigde! Wat de inhoud van de prediking was? Het wordt ons hier niet meegedeeld, maar toch hoeft het geen vraag voor ons te zijn. Overal waar Paulus heeft gepredikt was de inhoud: van nature dood door de zonden en de misdaden, met als oorzaak: de val in Adam. Hij heeft gepredikt dat de kennis der zonde uit de wet is en dat God

Inhoud	
Meditatie:	
Het werk van Gods wederbarende genade	1
De schaduwen vooruit (1)	2
Eerst de Jood (3)	3
Commentaar:	
Tirannie van de minderheid	5
Wel mensen maar geen middelen	6
CGO-E, een brede hbo-opleiding met drie varianten	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Preekbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

*****

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

*****

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

*****

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

de zonde niet ongestraft kán laten.

Dit heeft Lydia door het geloof aanvaard. Wij ook al? Wat is dit toch onmisbaar in ons aller leven! Vraagt u waarom? Omdat de Heilige Geest op deze wijze plaats maakt voor de Persoon en het werk van Christus. Paulus heeft van Christus getuigd: *dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken.*

Door het geloof heeft Lydia Jezus als haar Zaligmaker leren kennen. Dat blijkt wel uit de vruchten van het nieuwe leven. Nadat zij de betekende zaak, de afwassing van de zonden in het

bloed van Christus, deelachtig was, en het water van de doop als een teken had ontvangen, was het een heilige vanzelsheid in haar leven dat de vruchten der dankbaarheid in de heiligmaking openbaar kwamen.

Paulus, Silas en Timotheüs, kinderen en knechten des Heeren, vonden bij haar gastvrij onthaal. Worden die vruchten van dankbaarheid bij ons gevonden? Kennen we het: *het zijn zoete banden, die mij binden, aan het lieve volk van God?*

Urk,

ds. E. Bakker

De schaduwen vooruit

(1)

In een serie artikelen willen we de vraag onder ogen zien wanneer en hoe men mag spreken over typen van Christus in het Oude Testament. Mogen we nog verder gaan en bijvoorbeeld het boek Ruth zien als een analogie van het geestelijk leven, waarin de standen van het genadeleven zichtbaar worden? Wanneer overschrijden we hier een grens en vervallen we in ongeoorloofde vergeestelijking? Zijn daar uitlegkundige regels voor te geven? Hoe ging men met deze vragen om in het verleden?

Het zal duidelijk zijn dat deze vragen van groot belang zijn, zowel voor de prediking als voor het geestelijk leven. Juist deze elementen van de prediking, die vanouds onder ons bekend zijn, worden vandaag door velen onder scherpe kritiek gesteld. Deze kritiek zal in de artikelen onder ogen worden gezien en naar een schriftuurlijk antwoord zal worden gezocht.

Als op een zomeravond...

We zullen het allen wel eens meegeemaakt hebben. Een heldere zomeravond. Men is aan het wandelen en heeft de laag staande zon in de rug. Dan ziet men vóór zich op de weg de eigen schaduw. Als kinderen probeerden we onze schaduw wel eens te grijpen of in te halen, maar dat lukte nooit. Men werpt zijn eigen schaduw vooruit. De contouren van de wandelaar zijn helder te onderscheiden – maar toch blijft het een schaduw, met alleen de omtrekken en alleen de zwarte kleur.

Ondervraagd en onderzocht

Het beeld is duidelijk. De bedoeling in het verband van de dingen waarover wij nu nadenken ook. Christus' komst is eeuwenlang voorzegd en verwacht – in déze volgorde! En al die eeuwen door heeft de Zon der gerechtigheid Zijn 'schaduwen' vooruit geworpen. Gods kinderen hebben dat ook geweten, toen reeds, al die eeuwen door. Dus de gedachte aan de schaduwen van de komende Christus is niet achteraf opgekomen bij exegeten en theologen. Nee – ze was steeds aanwezig in de harten van Gods kinderen. Het schriftbewijs voor deze stelling vinden wij – onder andere! – in 1 Petrus 1:10,11. Daar lezen we dat de profeten van het Oude Testament de zaligheid der zielen hebben ondervraagd en onderzocht, toen zij profeteerden van de genade, die onder de nieuwe bedeling aan Gods kinderen is geschied. Hoe moeten we ons dat 'ondervragen en onderzoeken' voorstellen? Wel, dat ondervragen wil volgens onze Statenvertalers zeggen dat de profeten 'altijd meer en meer hebben gepoogd te weten' van de komende verlossing. Bovendien hebben zij ook onderzocht 'op welke of hoedanige tijd de Geest van Christus, Die in hen (de profeten) was, beduidde en tevoren getuigde het lijden dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende'. Zij hebben dus niet alleen naar de inhoud van de komende verlossing onderzoek gedaan – maar zij hebben ook de *tijd* daarvan nagespeurd! We kunnen hier denken aan de woorden van de stervende Jakob over de komst van Silo,

over het wijken van de scepter van Juda en van de wetgever van tussen zijn voeten. Of aan de ‘zeventig weken’ waarover Daniël sprak.

Het gaat ons nu echter vooral om de woorden *beduidde en tevoren getuigde*. Dit zijn diepe woorden, waard om aandachtig geproefd en overdacht te worden. Gods Woord zegt ons hier dat de Geest van Christus in de profeten van het Oude Testament was! Dat wil zeggen dat zij van die Christus ook hebben gesproken – niet maar zo nu en dan, incidenteel, nee, voortdurend! Hoe en waar zij dat hebben gedaan? Dat kan alleen diezelfde Geest van Christus ons leren. Ons verstand is daarvoor al even gesloten als dat van de discipelen. Maar op de avond van Pasen heeft de Heere hun verstand geopend opdat zij de Schriften verstonden, toen Hij hun vertelde wat van Hem geschreven is in de Wet van Mozes en de Profeten en de Psalmen (Lukas 24:44).

Nu, de Geest van Christus heeft de profeten vooral van twee dingen gesproken betreffende Christus: ‘van Zijn lijden en van de heerlijkheid daarna volgende’. Wij zouden zeggen: van de staat van Zijn vernedering en van de staat van Zijn verhoging. We moeten hierbij goed bedenken dat de apostel aan het woord profeten een ruimere invulling gaf dan wij plegen te doen. Wij kennen onze zestien ‘schriftprofeten’, vier grote en twaalf kleine. Maar in de Hebreeuwse kanon is het begrip wijder. De Joodse gemeente onderscheidde tussen de ‘vroegere profeten’ en de ‘latere profeten’. Tot de eerste categorie rekende men zes bijbelboeken: Jozua, Richteren, de boeken Samuël en Koningen, boeken die wij als historische boeken plegen aan te duiden. De latere profeten zijn zijn ‘onze’ grote profeten (behalve Daniël) en de bekende twaalf kleine profeten. Dit betekent dat de Geest van Christus volgens Gods eigen Woord óók in de historische stoffen van het Oude Testament voluit heeft *beduid en tevoren getuigd* van het lijden en van de heerlijkheid van Christus! Bijzondere aandacht verdient hier het woord *beduiden*. Het Griekse grondwoord wil zeggen: openbaar maken, duidelijk maken, uitleggen, tonen en aantonen. We kennen het woord ook uit ons Doopformulier, waar gezegd wordt dat door de doorgang van het volk Israël door de Rode Zee de doop ‘beduid werd’. Ieder voelt wel dat dit woord méér betekent dan alleen maar voor-

zeggen. De Heilige Geest heeft de komende – lijdende en verheerlijkte – Christus als het ware getóond, laten zien in alle boeken van de Tenach, het Oude Testament!

We stonden wat langer bij de woorden uit Petrus’ eerste brief stil, omdat ze een uitlegkundig fundament leggen onder de gedachte dat Christus in het Oude Testament Zijn schaduwen vooruit heeft geworpen. Hij deed dat op zulk een wijze dat Hij niet alleen maar voorzégd werd, maar als het ware getóond. Hier hebben we de schriftuurlijke fundering van het spreken over typen, schaduwen, symbolen, analogieën van de Persoon en het werk van Christus. Op deze verschillende woorden hopen we later nog terug te komen.

Vier woorden in Zondag 6

Heel bekend is ook de passage in Zondag 6 van onze Heidelbergse Catechismus, waar gesproken wordt van het feit dat God het heilig evangelie Zelf eerst in het paradijs heeft geopenbaard en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden om het ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon te vervullen. In dit antwoord vinden we vier werkwoorden bij elkaar: openbaren, verkondigen, voorbeelden, vervullen. Het derde woord is nu voor ons het meest van belang: *voorbeelden*. Hier hebben we weer de gedachte die we ook vonden in het woord *beduiden* in de eerste brief van Petrus. De Heere heeft in de oude bedeling kennelijk niet alleen iets van de komende Christus laten *horen*, maar ook laten *zien*.

De eenheid van de beide Testamenten

Van wezenlijk belang voor het spreken over schaduwen van Christus in het

Oude Testament is het besef van de *eenheid van de Schrift*. De Bijbel is – met eerbied gesproken – maar niet een soort map met 66 losse boeken zonder enige samenhang. Nee – de Bijbel is een *boek*! Dr. J. van Bruggen heeft hier behartigenswaardige dingen over gezegd (bijvoorbeeld in *Het kompas van het christendom*, 2002, blz. 14-16). Hij wijst erop dat het vandaag voor velen niet meer vanzelf spreekt dat de Bijbel als één geheel moet worden gelezen. Men ziet de Bijbel meer als een soort leesportefeuille dan als één dossier, aldus Van Bruggen. Bovendien beschouwde men in de 19e eeuw het Oude Testament bij voorkeur als een bundel religieuze literatuur van het Joodse volk en het Nieuwe Testament als een onderdeel van de ‘oudchristelijke literatuur’.

Maar de Heilige Schrift is één geheel, één boek met één eerste Auteur. Dat is God de Heilige Geest. Hij heeft de heilige mensen Gods gedreven in het spreken (2 Petrus 1:21). De ‘tweede auteurs’ zijn de profeten en apostelen geweest. Doorslaggevend voor deze opvatting is het spreken van de Heere Jezus Zelf geweest. Hij sprak van de *Schriften*, of van de *Schrift*. Ook de apostelen spraken van de Schrift, of van het Woord Gods. Wie de Schrift zó verstaat als één organisch geheel met één eerste Auteur, die zal ook verstaan dat de Geest van Christus, Die de apostelen bezielde, ook in de oudtestamentische profeten is geweest. We zagen dat zojuist al naar aanleiding van 1 Petrus 1:11. Het zal duidelijk zijn dat de bijbellezer die de eenheid van de beide Testamenten aanvaardt, geheel anders tegenover het vinden van typen van Christus in het Oude Testament zal staan dan hij die dat niet doet!

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Eerst de Jood

(3)
Neemt het volk Israël nog een bijzondere positie in in Gods Raadsplan of is de kerk in de plaats van Israël gekomen? Is het Jodendom nog drager van de aan de aartsvaders gegeven belof-

ten? Of zijn die alle met de komst van Christus vervuld en heeft het volk Israël zijn bijzondere positie als verbondsvolk verloren? Is Israël haar aparte positie kwijtgeraakt na Pinksteren? We zullen proberen daar

met alle voorzichtigheid een antwoord op te geven met de erkenning dat ons kennen maar ten dele is.

Blijvende beloften voor Israël

Of er na de overgang van de nationale naar de kerkelijk bedeling van het genadeverbond nog een bijzondere plaats voor Israël als verbondsvolk overblijft, is niet direct uit het Oude Testament op te maken. Toch geeft het Oude Testament ons daarvoor wel aanwijzingen. Op verschillende plaatsen in het Oude Testament wordt gesproken over een toekomstig nationaal of geestelijk herstel van Israël. We zullen een aantal van die plaatsen bespreken en tevens nagaan wat onze kanttekenaren daarvan zeggen.

Als teksten die een nadere bestudering behoeven noemen we: Deuteronomium 30:1-5; Jesaja 62:1-4; Ezechiël 37; Jeremia 31:8 en 31-33; Hosea 1:11; Amos 9:15; Zacharia 2:4 en 12; Zacharia 8:7 en 8; Zacharia 12:2 en 3. We kunnen deze teksten niet allemaal bespreken. Slechts een selectie er uit.

Deuteronomium 30:1-5

Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb; zo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen u de HEERE, uw God, gedreven heeft;

En gij zult u bekeren tot den HEERE, uw God, en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles, wat ik u heden gebiedde, gij en uw kinderen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.

En de HEERE, uw God, zal uw gevangenis wenden, en Zich uwer ontfermen; en Hij zal u weder vergaderen uit al de volken, waarheen u de HEERE, uw God, verstrooid had.

Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, vandaar zal u de HEERE, uw God, vergaderen, en van daar zal Hij u nemen.

En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaders erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uw vaders.

In Deuteronomium 30:1-5 vinden we een belofte van genadige verlossing en bekering van het volk van Israël, indien zij de zegen en de vloek die in hoofdstuk 9 is uitgesproken, ter harte zullen nemen "onder alle volken, waarheen u de HEERE, uw God, verdreven heeft." Als zij zich tot de Heere bekeren, dan zal Hij hun gevangenis

wenden en hen weder vergaderen uit de landen, waarheen de Heere, hen verstrooid had. "En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaders erfelijk bezeten hebben; en Hij zal u weldoen en zal u vermenigvuldigen boven uw vaders" (vers 5). Vervolgens wordt in vers 6 het genadewerk van God beloofd in de besnijdenis van het hart ten leven. De kanttekeningen zijn bij deze Schriftplaats niet geheel duidelijk aangaande de juiste bedoeling. Spreekt Mozes hier uitsluitend over het geestelijk herstel van Israël, of doelt hij hier op de terugkeer uit de ballingschap? Of heeft de profetie betrekking op de blijvende beloften van God voor het volk van Israël? Waar de belofte alle stammen betreft en niet alleen de stam van Juda, zou kunnen worden geconcludeerd dat deze betrekking heeft op een in de toekomst voorziene terugkeer van het hele volk naar het erfland. Matthew Henry betreft deze belofte in het bijzonder op de terugkeer uit de Babylonische ballingschap, maar geeft ook aan dat er verklaarders zijn, die zien op een verdere vervulling, nl. de bekering van de Joden, die nu nog verstrooid zijn.

Ezechiël 37

Het gaat in Ezechiël 37 om een zeer opmerkelijk visioen met een profetische boodschap. Behalve een geestelijk-typologische betekenis voor de christelijke gemeente, valt niet te ontkennen dat verschillende aanduidingen wijzen op een aangrijpende boodschap voor het volk van Israël. In het 11e vers wordt van de dorre doodsbeenderen gezegd, dat deze zijn het ganse huis Israëls. In het 12e vers spreekt de Heere dat Hij Zijn volk zal brengen in het land Israëls. Verder in het 37e hoofdstuk wordt ook nog gesproken over het samenbrengen van de tien en de twee stammen. Een totale vernieuwing van het volk en een wederkeer tot het land van de belofte wordt hier in een profetisch vergezicht aan het verstrooide volk voorgesteld.

Is deze profetie nu volledig vervuld in de wederkeer van de Joden uit de ballingschap onder koning Kores? Of was dit slechts een eerste vervulling? Er

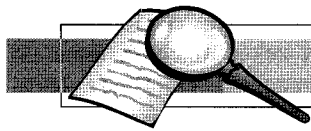
zijn overwegingen genoeg om aan het laatste te denken. De kanttekeningen zien in de samenvoeging van de twee stammen een beeld van de vereniging van de algemene Kerk van alle uitverkorenen in de gehele wereld uit Joden en heidenen. Bij de wederkeer uit Babel hebben zich wellicht ook enige van de tien stammen bij Juda gevoegd, maar als in vers 21 staat: "brengen hen in hun land", dan verstaan de kanttekenaren daar onder: "het geestelijk Kanaän, Jeruzalem, de berg Sion, dat is Gods Kerk, eerst de strijdende, daarna de triomferende." Zij zien dus wel een verdere vervulling, maar dan in geestelijke zin, niet betrekking hebbend op Israël als volk. Is er echter van een totale vernieuwing van het volk na terugkeer uit de ballingschap sprake? De teruggekeerden behoorden tot de twee stammen Juda en Benjamin. Van de tien stammen horen we niets. Ook na de ballingschap is het met het volk niet zo gegaan dat het beantwoordt aan hetgeen we lezen in de verzen 21 en 22: "Zo zegt de Heere HEERE: Ziet Ik zal de kinderen Israëls halen uit het midden der heidenen, waarheen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom en brengen hen in hun land; En Ik zal ze maken tot een enig volk in het land, op de bergen Israëls; en zij zullen allen te zamen een enigen Koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee volken zijn, noch voortaan meer in twee koninkrijken verdeeld zijn".

Of de vestiging van de staat Israël en de terugkeer van vele Joden naar het land Israël gezien moeten worden als een vervulling van de profetie van Ezechiël 37, is een vraag die reeds eerder besproken is en van kanttekeningen is voorzien. Zie daarvoor in het boek *Trouw aan Israël*. Uit dit indringende visioen van Ezechiël kunnen we in de eerste plaats leren hoe de Heere door Zijn Geest dode zondaren levend maakt. Maar zou het zo verkeerd zijn hierin ook een toekomstperspectief te lezen voor het oude bondsvolk?

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout

Tirannie van de minderheid

Religie

Ongeveer vijf miljard mensen op deze aarde zijn religieus of geloven in God. Circa twee miljard mensen zijn op een of andere manier christen en circa 1,3 miljard mensen zijn aanhangers van de Islam. Slechts een minderheid van het mensdom gelooft niet in God. Alles bij elkaar zijn dat zo'n 800 miljoen mensen. Dat is ongeveer 8% van de wereldbevolking. Een volstreekte minderheid van de mensen op aarde moet dus niet veel van God en godsdienst hebben. Onderzoekers hebben aan de hand van deze en andere feiten wel geconcludeerd dat de mens ten diepste een religieus wezen is. Karen Armstrong, een bekend en modern georiënteerd onderzoeker, concludeert bijvoorbeeld dat religie geen aangepaakt iets is maar dat iemand daar mee wordt geboren. 'Religie was geen geesteshouding die manipulerende vorsten en priesters aan een van oorsprong seculiere menselijke natuur hebben geplakt, maar is de mens ingeschapen. Sterker nog, de secularisatie die we momenteel meemaken is een volstrekt nieuw probeersel en nooit eerder in de geschiedenis van de mens voorgekomen' (Karen Armstrong, *Een geschiedenis van God*, 1995, pag. 11). Wat dichter bij huis is het vragenboekje van ds. A. Hellenbroek. Op de vraag hoe dat toch kan dat er mensen zijn die geloven dat er geen God is, antwoordt ds. Hellenbroek dat dit meer een wens is dan een dadelijk geloven. Met andere woorden: mensen kunnen wel zeggen dat ze niet in God geloven, maar vanuit de schepping ligt dat toch wel heel anders. Zowel de moderne onderzoekers alsook de orthodoxe gereformeerden uit de 18^e eeuw komen wat dat betreft tot dezelfde conclusies. De mens is krachtens schepping een religieus wezen. Jammer voor al die voornamelijk Europese atheïsten en wetenschappers, maar de feiten zijn nu eenmaal niet anders. Sterker nog: in Sovjet Rusland hebben de communis-

tische overheden jaren lang gepoogd om de religie uit de samenleving weg te branden, maar anno 2005 bloeit het als ooit te voren. En in communistisch China staat het er met het effect van alle repressieve maatregelen niet veel beter voor. De niet-religieuze zijn een minderheid en dat zullen ze voorlopig nog wel blijven.

Rumoer

Het is natuurlijk voor de atheïsten niet aardig dat zoveel mensen ondanks alles toch religieus zijn en blijven. Zo af en toe geeft men daar op een rumoerige en volstrekt kinderachtige wijze blijk van. Die karakterloosheid van veel atheïsten kwam recent weer eens duidelijk aan het licht. Onze minister van Onderwijs, mevrouw Van der Hoeven, dacht dat het een goed idee was om naast de evolutietheorie ook eens de aandacht te vestigen op mogelijk alternatieve gedachten voor het ontstaan van de aarde en het leven. De evolutietheorie is tenslotte ook maar een theorie, met een *big bang*, toeval, natuurlijke selectie en voortdurende mutaties als centrale veronderstellingen, en daar zitten ook hier en daar nog wel forse lacunes in. In dat verband kan het wetenschappelijk gezien natuurlijk geen kwaad ook eens naar andere mogelijke modellen voor het ontstaan van de aarde en het leven te kijken. In concreto bedoelde de minister de zogenoemde *intelligent design* (ID) gedachte. Deze gedachte gaat er van uit dat aan het menselijk leven, gelet op de grote complexiteit ervan, mogelijk een 'Ontwerper' of ontwerp ten grondslag ligt. Binnen deze gedachte is het leven en de aarde dus niet ontstaan door toeval of iets dergelijks maar door een bewuste creatie of daad van een ontwerper. Natuurlijk staat deze gedachte nog wel een heel eind af van de boodschap van Genesis 1 en 2, maar niet ontkend kan worden dat de gedachte van een ontwerper (wat of wie dat dan ook zou

mogen zijn) wel een beetje aansluit bij de bijbelse openbaring over de oorsprong van alle dingen. Een beetje... Niet meer en niet minder. Het rumoer dat echter ontstond naar aanleiding van deze gedachten was echt onvoorstelbaar. In de Tweede Kamer (bevolkt met mannen en vrouwen die pal zeggen te staan voor vrijheid van meningsuiting, democratie en nog veel meer mooie moderne normen en waarden) werd de minister door alle niet christelijke partijen zo ongeveer uitgemakt voor alles wat mooi en lelijk was. Hoe kon een minister het in zijn hoofd halen om dat te betogen. Eén kamerlid begon zelfs over fakirs en andere zaken. In de media was het niet veel anders. "Enfin, de praatjes van evangelisten, sektarische ufologen en gestresste managers die met een minimum aan geest iets aan hun geestelijke kant doen", smaalde Gerrit Komrij (onze nationale dichter en literator!) in het liberale *NRC-Handelsblad* van 26 mei 2005. Ook de wetenschap deed een duit in het zakje. Ronald Plasterk, een bioloog en columnist in *De Volkskrant* beweerde serieus dat de minister hiermee inbreuk maakte op de scheiding van kerk en staat.

De smalende en domme opmerkingen waren niet van de lucht. Hoe is het toch mogelijk dat dit in gesecculariseerd en liberaal Nederland kon plaatsvinden. In het voor velen idiote Amerika van George W. Bush kan zo iets voorkomen, maar in ons hoog verlichte Nederland, dat voorop loopt in het Europese secularisatieproces, daar wordt zo iets op voorhand al niet serieus genomen. Jammer trouwens voor al die rumoerige tegenstanders, dat het Amerika van Bush wel het machtigste land in de wereld is en dat de ID gedachte niet werd gepromoot door een of andere dwaas die nergens van wist, maar juist door een man die recent één van de hoogste wetenschappelijke prijzen van ons land heeft ontvangen: dr. Cees Dekker. En ook opmerkelijk dat er nog een heel rijtje gerenommeerde wetenschappers en ter zake kundigen zijn die de ID-gedachte niet zo heel verkeerd vinden. Sterker nog: een paar jaar gelden is één van de grote voorstanders van de evolutietheorie (Antony Flew) een aanhanger geworden van het ID-concept. In de *NRC* stond ook een klein artikel van een gepromoveerde bioloog (dr. ir. Hans Degens) uit het Verenigd Koninkrijk onder de titel *Schepping is een wetenschappelijk alternatief*.

Opmerkelijk toch dat je in de discussie over dergelijke dingen niet zoveel hoort.

Aandacht

Het vizier is ondertussen weer gericht op een bekend thema rond het ontstaan van de aarde. Schepping of evolutie. Ieder zal in het verleden over deze vragen wel eens hebben nagedacht. In ieder geval hebben wij voor de waarheid van de schepping geen wetenschappelijke theorie nodig. De Bijbel leert ons dat God in den beginne de hemel en de aarde heeft geschapen. Dat staat zo in de Bijbel en het ware geloof zegt daar amen op (Hebr. 11:1-2). Het is de almacht van God die een schepping uit niets mogelijk maakt. Laten we dat anno 2005 nadrukkelijk onderstrepen. Uiteraard wil ik hiermee niet betogen dat alle antwoorden zomaar voor het grijpen liggen. Ik herinner me nog heel goed hoe een van mijn gemeenteleden op huisbezoek vertelde dat hij op de universiteit (hij studeerde diergeneeskunde) volstrekt geen antwoord wist op indringende vragen die vanuit de evolutiegedachte op het scheppingverhaal werden afgevuurd. Er liggen hier moeilijke vragen! Onze jongeren die biologie of iets van dien aard studeren, weten daar genoeg van. Wel is het heel belangrijk dat de docenten biologie van onze reformatische scholen voor voortgezet onderwijs op de hoogte zijn van de ID-gedachte en hun leerlingen goed wapenen tegen de aanvallen die er bijvoorbeeld in het vervolgonderwijs op de bijbelse scheppingsgedachte worden gedaan. In het *RD* stond onlangs een gesprek met een biologiedocent die gelukkig goed ingevoerd was in de vragen die hier liggen.

Het is schokkend dat er nu ook weer stemmen opgaan om in de eindtermen voor het middelbaar onderwijs maar gelijk vast te leggen dat de evolutietheorie het alleenrecht krijgt. Er hoeft maar weinig te gebeuren of de 100 seculiere kamerleden leggen dit bij meerderheid van stemmen gewoon op aan het hele onderwijs, ook voor onze reformatische scholen! Er pruttelen wat dat betreft nog wel meer pannetjes in Den Haag. Dat brengt mij bij de titel van dit stukje. We leven in een land waar alles kan en alles mag. Elke minderheidsgroep heeft zo wel haar eigen geluid. Maar laat orthodoxe christenen niet voluit en ronduit uitkomen voor de waarheid van de schepping. Dan is het gehuil en geschimp soms niet van de

lucht. Er ontpopt zich dan, wereldwijd gezien, een seculiere minderheid die van geen wijken wil weten. Dan lijkt het wel alsof alle lippendienst aan gelijkheid ten spijt er niets zo bespottelijk moet worden gemaakt als datgene wat christenen ten diepste drijft. De tirannie van die minderheid rukt steeds verder op in ons land. We zullen er in de toekomst, in samenleving en onderwijs, nog veel van horen. En het zal nog heel wat denkwerk kosten om daar een goed weerwoord op te geven.

Boven alles echter is het gebed zo nodig. Want ten diepste gaat het toch om een strijd der geesten. In die strijd is de vijand zeker machtig, maar de Heere is almachtig. De Heere Jezus wees daar op. *Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde*. Met die wetenschap kunnen we de toekomst in. Ook anno 2005. Ook in ons seculiere land.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Wel mensen, maar geen middelen

Ons Deputaatschap Evangelisatie heeft als taak, vanuit onze gemeenten, inhoud te geven aan de bijbelse opdracht te proberen de van God en Zijn Woord vervreemde mens in ons land te bereiken. De nood is zo groot dat nagenoeg heel ons land zendingsland is geworden! Ons deputaatschap moet en wil bescheiden invulling geven aan zijn taak. We kunnen nu eenmaal niet verder springen dan onze polsstok lang is. We moeten de mate van activiteit afstemmen op de *omvang* van onze gemeenten. We hebben dus geen grootse plannen.

Samenwerking

Het huidige werk van ons deputaatschap is in het kort als volgt samen te vatten:

- evangelisatiewerk op de bestaande posten
- evangelisatiewerk in onze grote steden (Leidsche Rijn, Rotterdam, Den Haag)
- aanbieden van Bijbels, Bijbelgedeelten en Bijbelcursussen aan individuele personen
- ondersteunen van plaatselijke evangelisatiecommissies met materiaal en toerusting.

De eerste twee activiteiten zoveel mogelijk in samenwerking met klassicale commissies. Dit alles kost veel geld. Geld dat uit onze gemeenten moet komen.

Nieuwe evangelisten

Enkele jaren geleden stond het deputaatschap voor de keuze enkele evangelisatieposten af te stoten of opnieuw te bemannen. We hebben het als een won-

der ervaren dat we enkele evangelisten móchten benoemen en dat de posten weer allemaal bezet zijn. Een stimulans was daarbij ook de actie die de Jeugdbond met veel inzet voor ons werk heeft gehouden. Mensen in vaste dienst hebben (tot nu toe alleen evangelisten!) betekent echter wel dat er tegenover de uitgaven ook structureel vaste inkomsten moeten staan. Zeker nu we twee evangelisten hebben benoemd in vaste fulltime dienst, dus tegen een volledig salaris, in de plaats van twee 'parttimers', die grotendeels alleen tegen onkostenvergoeding werkten. Gelukkig hebben we ook vele vrijwilligers die ons belangeloos helpen. Maar toch ...

Dringend geld nodig

Onze laatste Generale Synode heeft erop gewezen dat de financiële basis van ons deputaatschap niet helemaal gezond is, omdat er onvoldoende *structurele* middelen binnenkomen. Inkomsten zoals (half)jaarlijkse collecten en vaste giften of donaties, waarop je kunt rekenen en waarop je beleid kunt afstemmen. U begrijpt als kerkenraden en gemeenteleden waarschijnlijk al wel de bedoeling ...

Eigen materiaal

Maar we willen eerst nog een ander aspect aan de orde stellen. Op evangelisatieterrein is in diverse kerken en organisaties sprake van veel activisme, maar ook van veel onkunde over de manier waarop je moet en mag evangeliseren zonder tekort te doen aan de bijbelse boodschap van zonde en genade. Als ergens het remonstrantisme om

zich heen grijpt, is het wel in de manier waarop door velen geëvangeliseerd wordt. Remonstrantisme dat zich anno 2005 presenteert als een boodschap over God, Die veel doet, en over de mens, die uiteindelijk de beslissende stap moet zetten. Dan klinkt het: "Jesus is voor jou gestorven, maar jij moet Hem aannemen."

Als deputaatschap zien we echter ons voor de taak gesteld evangelisatiewerk te bedrijven en te ondersteunen dat in overeenstemming is met Schrift en belijdenis. Dat betekent dat we meestal eigen materiaal moeten maken: boekjes met bijbelgedeelten in de Statenvertaling, folders, brochures voor de toerusting, cursussen enz. Ook dit werk vraagt veel geld. Geld om de evangelisten te onderhouden en om materiaal samen te stellen. En natuurlijk ook geld voor onderhoud van de gebouwen (als ze niet voor rekening van een classis komen).

Grotere plaats

En daar zit ons probleem. We merken dat het *structurele* financiële draagvlak voor onze activiteiten in de laatste jaren niet groeit, maar zelfs de neiging heeft terug te lopen. We zouden zo graag willen dat binnen de gemeenten het werk van ons deputaatschap een meer vaste en grotere plaats zou mogen krijgen. Daarom zijn we enkele jaren geleden ook het blad *De Evangelist* uit gaan geven. Niet om allerlei 'succesverhalen' neer te schrijven, maar wel om inzicht te geven in het werk. Moeizaam en vaak weerbarstig werk, dat in stilte gebeurt. Werk dat in getrouwheid moet worden verricht met de bede dat de Heere er Zijn zegen aan wil verbinden.

Benarde situatie

We zijn een deputaatschap met een bescheiden begroting. Maar een begroting die niet verder mag inkrimpen om blijvend onze taak verantwoord gestalte te kunnen geven. Het is wel eens vermoeiend dat nagenoeg iedere deputatenvergadering de benarde financiële positie ter tafel moet komen. En als je dan voortdurend vanuit de gemeenten nieuwe vragen krijgt, om hier of daar een evangelist voor een of meer dagen beschikbaar te stellen - heel begrijpelijk gezien de grote nood in ons land - dreig je wel eens moedeloos te worden.

Opdracht

We leven in een tijd dat het financieel voor velen wat krappert wordt. Ook in een tijd dat mensen steeds meer

geneigd zijn iets te geven als ze concreet, zichtbaar en/of dichtbij in hun omgeving resultaat zien. Ons deputaatschap kan echter geen succes laten zien. Maar toch ... Wat zou het een weldaad zijn als onze gemeenten het werk van ons deputaatschap een grotere structurele plaats zouden geven in het toekennen van collecten, giften en donaties. Zending én evangelisatie zijn opdrachten van de Koning van de Kerk. Taken, naast andere nodige zaken waar-

voor de christelijke gemeente mensen en middelen moet afzonderen. We hebben als Deputaatschap voor de Evangelisatie *wel mensen, maar niet voldoende middelen*. Deze voortdurende zorg willen we voorzichtig, maar vrijmoedig kenbaar maken. Mét de vraag of u ons werk in de gebeden wilt blijven gedenken.

Rijssen,

ds. A. Schreuder

CGO-E, een brede hbo-opleiding met drie varianten

Vorig jaar kon u in De Saambinder iets lezen over het verbeterproces waar de CGO-E zich voor geplaatst zag als gevolg van de visitatie door de inspectie van het hoger beroepsonderwijs. In dit artikel wil ondergetekende u, mede namens bestuur en docenten, informeren over de ontwikkelingen die zich in het laatste jaar hebben voorgedaan binnen de opleiding.

De GL-variant

In het cursusjaar 2004-2005 is vooral hard gewerkt aan de verbetering van de opleiding tot leraar godsdienst, de zgn. GL-variant. Deze opleiding had de eerste prioriteit. Dit heeft er o.a. in geresulteerd dat het beroepsgerichte gedeelte van deze opleiding met ingang van augustus 2004 voor een deel uitbesteed wordt aan de lerarenopleiding van Driestar Educatief. Hier volgen de studenten in het eerste tot en met het derde cursusjaar acht collegeavonden. Tijdens deze colleges wordt aandacht besteed aan algemene zaken als klassenmanagement, inzetten van verschillende werkvormen, omgaan met leerlingen, uitwisselen van stage-ervaringen, etc. Godsdienstdidactiek en godsdienstpädagogiek blijft de CGO zelf verzorgen. Met name bij deze vakken leert de toekomstige docent hoe hij de boodschap van de Bijbel in zijn latere beroepspraktijk aan de harten van de jeugd kan leggen.

Inmiddels zijn diverse documenten tot stand gekomen: een opleidingsplan voor de GL-variant, een opleidingsplan voor de pastorale variant, een onderwijs- en examenreglement, een stagenota, een notitie over toetsing en een scriptienota. Verder wordt er op dit moment gewerkt

aan de opzet van de moduleboeken, zodat iedere student aan het begin van het komende cursusjaar precies weet wat van hem/haar verwacht wordt.

De PW-variant (pastoraal werk)

Inmiddels is ook de reorganisatie van de algemene variant gestart. Grondige bezinning op de toekomst van deze variant heeft het bestuur doen besluiten tot het splitsen van deze opleiding in een hbo-opleiding pastoraal werk, de zgn. PW-variant, en in een algemene opleiding theologie, die kortweg aangeduid wordt als de AV-variant.

In het komende cursusjaar starten de studenten van de PW-variant met een geheel vernieuwd curriculum. Dit was nodig, omdat het curriculum van deze cursus tot nu toe niet de vereiste 60 credits (studiepunten) per jaar opleverde. Met ingang van het komende cursusjaar is dat op orde gebracht.

De nieuwe opzet van het curriculum brengt met zich mee dat iedere PW-student verplicht is tot het lopen van stage op verschillende werkterreinen. In het derde en vierde cursusjaar kan de PW-student zich specialiseren op het terrein van (kerkelijk) pastoraal werker, instellingswerker (ziekenhuis, verpleegtehuis, gevangenis), jeugdwerker, catecheet, medewerker evangelisatie of zendingsmedewerker.

Het beroepsgerichte deel van de studie is met ingang van het komende cursusjaar aanzienlijk uitgebreid ten opzichte van voorheen. De cursusleiding heeft daarom een aantal extra collegeavonden moeten plannen voor de tweede, derde en vierdejaars studenten, (resp. 4, 9 en 6 avonden). Deze colleges zijn gepland op maandagavond. Vakken die dan gevolgd

kunnen worden, zijn bijvoorbeeld Pastorale en Agogische vaardigheden, Diaconaat, Evangelistiek, Homiletiek, Missiologie en Catechetiek.

De AV-variant (algemene variant)

De algemene variant is voor degenen die zich verder willen verdiepen in de theologie (bijvoorbeeld na het afsluiten van de B-cursus). Studenten die de AV-variant kiezen, volgen uitsluitend het basisprogramma en lopen geen stages. Het is overigens mogelijk naast het basisprogramma toch enkele extra vakken te lopen vanuit het PW-programma. Aan het einde van de AV-opleiding ontvangen de studenten een getuigschrift, dus geen hbo-diploma. In principe is het mogelijk na het behalen van het getuigschrift alsnog de hbo-opleiding pastoraal werk of de opleiding tot godsdienstleraar af te maken. Dit duurt dan nog ongeveer 2 jaar.

Toelatingseisen

Om toegelaten te worden tot de GL- en de PW-variant is minimaal een havo-diploma of een mbo-diploma niveau-4 noodzakelijk. Als u 21 jaar bent en niet voldoet aan deze toelatingseis is het mogelijk deel te nemen aan een toelatingsonderzoek. Voor de AV-variant volstaat het getuigschrift CGO-B, mits gemiddeld een 7,5 werd behaald.

Tenslotte

De vernieuwing van de hbo-opleiding theologie van de CGO ligt goed op schema. Er is heel veel gebeurd. Dit betekent overigens niet dat het behoud van de hbo-status daarmee gegarandeerd is. Wat dat betreft zijn we menselijkerwijs gesproken afhankelijk van het oordeel van de accreditatiecommissie van de NVAO (Nederlands Vlaams Accreditatie Orgaan, de instantie waaraan de onderwijsinspectie de beoordeling van de opleiding overgedragen heeft). We hopen dat de Heere het vele werk dat gedaan werd, zal zegenen, zodat de opleiding de hbo-status mag behouden.

W.M. van der Wilt, rector

Voor informatie over de opleiding en voor het aanvragen van een inschrijfformulier kunt u terecht bij de heer A. W. Burghout, 0167-537118, bur@calvijncollege.nl.

Kerknieuws

BEVESTIGING/INTREDE

DS. G.J.N. MOENSTE MELISKERKE

Op D.V. woensdag **15 juni** zal ds. G.J.N. Moens bevestigd worden als herder en leraar van onze gemeente. Deze dienst, die begint om half drie 's middags, zal geleid

worden door onze consulent ds. M.J. van Gelder.

De intrededienst is om zeven uur 's avonds. Beide diensten worden gehouden in ons eigen kerkgebouw, Valkenburgstraat 25. Kerkenraad Geref. Gemeente Meliskerke

Berichten

MET ONTFERMING BEWOGEN

Keer op keer lezen we in het Woord des Heeren dat Christus met ontferming bewogen was over zondaren. In die Goddelijke ontferming heeft Hij Zijn Middelaarswerk mogen verrichten. Van harte mag ik u uitnodigen de zendingsdag op D.V. 18 juni te bezoeken. Het thema van de dag luidt *Met ontferming bewogen*.

Die ontferming, die bewogenheid is immers onmisbaar bij de uitoefening van de zendingsopdracht. Hoe zouden we het Evangelie verkondigen, zonder die bewogenheid te kennen? Daarbij gaat het om bewogenheid met mensen, die een eeuwigheidsbestemming hebben en die dat niet weten, niet beseffen. Als we zelf iets van Gods ontferming in Christus hebben leren kennen, zouden we dan niet bewogen zijn over medezondaren, zouden we dan ieder de zaligheid niet gunnen? Het gaat om Gods eer en de zaligheid van zondaren. Dat is de diepste drijfveer achter het zendingswerk. We hopen u weer over de voortgang van dat werk op de zendingsdag te informeren.

Wat deed Christus in Zijn bewogenheid? We noemen vier aspecten. Ieder van die aspecten krijgt tijdens de zendingsdag de aandacht:

- allereerst *bracht Hij de scharen het Evangelie*. We lezen bijvoorbeeld in Markus 6: 34: *En Jezus, uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen; want zij waren als schapen, die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren*. Vanuit Zijn bewogenheid met zondaren, leerde Hij hen, bracht Hij hen de boodschap van het Evangelie.
- vervolgens *genas Hij zieken*. Daarvan staat in Mattheüs 14: 14: *En Jezus uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hun zieken*. Dus vanuit Zijn bewogenheid, dacht Hij ook aan de

tijdelijke noden van degenen, die Hij ontmoette. Daarom genas Hij, naast de prediking van het Evangelie, ook de zieken.

- naast dit alles *gaf Hij ook voedsel*. Daarbij kunnen we denken aan Mattheüs 15: 32: *En Jezus, Zijn discipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij Mij gebleven zijn, en hebben niet wat zij eten zouden; en Ik wil hen niet nuchteren van Mij laten, opdat zij op de weg niet bezwijken*. Met een bewogen hart voedde Hij hongerigen.
- tenslotte *bad Hij ook om arbeiders*. Daarvoor kunnen we denken aan Mattheüs 9: 36-38: *En Hij, de scharen ziende werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben*. Toen zeide Hij tot Zijn discipelen: *De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote*. Zijn bewogenheid deed Hem gevoelen het tekort aan arbeiders in Zijn oogst. Daarom de opdracht te bidden om arbeiders.

Deze vier aspecten zijn wezenlijk in het zendingswerk. Op de verschillende zendingsvelden mag het Evangelie worden gebracht. Dat is het eerste aspect. Daar gaat het in de eerste plaats om; om de verbreiding van het Woord van God. Maar onlosmakelijk is aan het Woord verbonden de daad. Woord en daad moeten samengaan. Het tweede en derde aspect: De zieken moeten genezen en de hongerigen gevoed. Ook in tijdelijke noden moet worden voorzien. Tenslotte is er het vierde aspect: het gebed om arbeiders. Er zijn in het zendingswerk van de Gereformeerde Gemeenten verschillende vacatures. Geve de Heere Zelf gebed tot de Heere des oogstes om arbeiders in Zijn wijngaard.

We hopen u allen in Utrecht in de Vee-markthallen te ontmoeten. In het programma is ook gedacht aan de kinderen en aan onze jongelui. Het doet altijd weer goed hele gezinnen te ontmoeten. Is het niet de moeite waard met elkaar stil te staan bij die ontferming, die in Christus was? Als we uit Christus worden bediend, dan zullen ook wij iets van die ontferming leren kennen over medezondaren. Zondaren, zowel dichtbij als ver weg, op de zendingsvelden. Gaat die ontferming ontbreken? Is dat de reden, dat er verschillende vacatures op de zendingsvelden niet vervuld kunnen worden?

We hopen van harte, dat op de zendingsdag blijken mag, dat de liefde tot en het meeleven met het zendingswerk nog steeds aanwezig zijn in de kring van de gemeenten. Laten we die dag ervoor reserveren. Bovenal moge de Heere Zelf in ons midden zijn. Allen hartelijk welkom!

Namens het Deputaatschap
voor de Zending,
ds. J.J. van Ekeveld

ZOMERCONFERENTIE VOOR STUDENTEN

Het Deputaatschap voor studerende van de Geref. Gemeente belegt op D.V. vrijdag **9 september** en zaterdag **10 september** een landelijke bijeenkomst voor studenten. In een tweetal lezingen zal aandacht worden besteed aan het thema "Christendom en Islam". Sprekers zijn: drs. J.J. Grandia en drs. E.J. Brouwer. De conferentie vangt aan op vrijdag om 18.30 uur en eindigt zaterdag om 13.30 uur. Voorafgaand is er een bijeenkomst voor eerstejaars studenten op vrijdag om 15.30 uur. De conferentie wordt gehouden te Gouda. Noteer alvast de data. Nadere informatie volgt.

JUBILEUM JEUGDVERENIGINGEN TE SPIJKENISSE

Op 24 november jl. mochten de jeugdverenigingen "Rondom de Bijbel" te Spijkenisse herdenken dat ze 40 jaar geleden werden opgericht. D.V. **10 juni** hopen we daar op een jubileumavond bij stil te staan. Verschillende verenigingen hopen hieraan hun medewerking te verlenen. Het tweede gedeelte van de avond zal een informeel karakter hebben; dan kunnen (oude) bekenden elkaar ontmoeten. Ds. L. Terlouw verzorgt de opening en de sluiting. De bijeenkomst begint om 19.30 uur en wordt gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Willemshoevelaan 4 te Spijkenisse.

VERKOPINGEN/ ROMMELMARKTEN Hardinxveld-Giessendam

Op D.V. **zaterdag 11 juni** wordt de jaarlijkse verkoping/rommelmarkt gehouden, waarvan de opbrengst bestemd is voor de Geref. Gemeente van Hardinxveld-Gies-

sendam. Deze vindt plaats in Sliedrecht op het industrieterrein Noord-oost kwadrant, Trapezium 50. Vanaf 8.30 uur tot 14.00 uur zal weer van alles te koop worden aangeboden, zowel nieuw als gebruikt. Ook zal er tussen 10.30 uur en 12.00 uur bij opbod worden verkocht.

Oostkapelle

Het comité zending Geref. Gemeente en Woord en Daad organiseert op D.V. **zaterdag 11 juni** een verkoping en rommelmarkt op het parkeerterrein van de Saronkerk. Op deze 25e verkoop- en rommelmarktdag is er weer een groot assortiment aan nieuwe en tweedehands goederen, diverse etenswaren enz., teveel om op te noemen. Ook aan de kinderen wordt gedacht.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

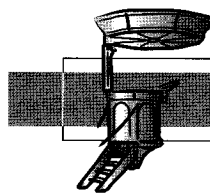
Op 29 april werd dhr. W.A. den Hertog sr., lid van onze gemeente, benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester S. Stoop spelde hem deze onderscheiding op voor zijn vele verdiensten op

zakelijk, maatschappelijk en godsdienstig terrein. Hij is verschillende jaren voorzitter geweest van de jeugdvereniging +16 "de Zaaier". Verder was hij nauw betrokken bij de zorg voor de vervolgte christenen in Rusland. Door burgemeester Stoop werden voorts zijn evangelisatieactiviteiten onder de gevangenen genoemd. Ook van deze plaats wil de kerkenraad dhr. Den Hertog van harte feliciteren met deze onderscheiding. De hoogste onderscheiding verleent alleen de Heere als Hij uit vrije genade ons de verdiensten van Christus schenkt en toepast in ons leven.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dirksland

RECTIFICATIE START FIETSDAG BEEKBERGEN

De in De Saambinder van 26 mei aangekondigde fietsdag op 11 juni, die georganiseerd wordt door het comité fietstochten uit Beekbergen, i.s.m. de jeugdvereniging, start **niet** tussen 9.00 uur en 11.00 uur, doch **tussen 9.30 uur en 11.00 uur**, vanaf het parkeerterrein van uitgeverij Wegener te Apeldoorn (naast het RD).

Predikbeurten

ZONDAG 12 JUNI 2005

Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 uur ds. Bac; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 19.00 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.15 uur ds. Zippro; Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. Brugge; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 18.30 uur ds. Tuinier; Dordrecht 18.30 uur stud. Van Manen; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dijk; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. De Wit; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-

Ambacht 15.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.00 uur ds. Clements; Hoofddorp 18.30 uur ds. Neele; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene (in Herv. Kerk) 14.30 uur ds. Moens; Krabbendijke 9.30 uur ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 en 15.30 uur stud. Van Belzen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Tanis; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.00 uur ds. J. de Pater; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poederoyen 14.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 10.00 uur ds. Terlouw en 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur (H.A.) ds. Mol

en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.30 uur stud. Van Manen; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. Paul; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. Visscher; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Melis; Vlaardingen 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Baaijens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Verweij; Yerseke 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwolle 19.00 uur stud. Van Belzen.

DINSDAG 14 JUNI 2005

Aagtekerke 19.30 uur ds. Melis; Berkenwoude 19.30 uur ds. Meeuse (in Herv. Kerk); Borssele 19.30 uur ds. Van Aalst; Brakel 19.30 uur ds. Tanis; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Neele; Hoofddorp 19.30 uur ds. M. Karens; Leerdam 19.30 uur ds. Van Krimpen; Opperdoes 19.30 uur ds. Mondria; Poederoyen 19.30 uur ds. Schot; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 15 JUNI 2005

Aalst 19.30 uur ds. Hakvoort; Gorinchem 19.30 uur ds. Tuinier; Haarlem 19.30 uur ds. W. Harinck; Hilversum 19.45 uur ds. Hoogerland; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Boven; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Van Gelder; Krabbendijke 19.30 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. Terlouw; Meliskerke 14.30 uur (bev. ds. Moens) ds. Van Gelder en 19.00 uur (intrede) ds. Moens; Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Middelharnis 19.30 uur ds. Veenendaal; Mijdrecht 19.30 uur ds. Mondria; Naaldwijk 19.45 uur ds. Gunst; Ouddorp 19.30 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Melis; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Hogchem; Spijkenisse 19.45 uur stud. Van Belzen; Stolwijk 19.30 uur ds. Driessen; Veenendaal 19.30 uur ds. Tanis; Wageningen 19.30 uur ds. Schreuder (voor de evangelisatie); Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. P. Mulder; Zaandam 19.30 uur ds. Zippro; Zeist 13.30 uur ds. Van Ekeveld (huw.bev.); Zwijndrecht 19.30 uur ds. L. Blok.

DONDERDAG 16 JUNI 2005

Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. Brugge; Enkhuizen 19.30 uur ds. Van Dieren; Genemuiden 19.30 uur ds. Mouw (voor de

zending); Nisse 19.30 uur ds. W.J. Karels; Ridderkerk 19.30 uur ds. Hogchem; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Verweij; Zwolle 19.30 uur ds. Mondria.

VRIJDAG 17 JUNI 2005

Hardinxveld-Giessendam 14.15 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.); Middelburg-Centrum 13.30 uur ds. De Heer (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Dagje Amsterdam? Bezoek dan eens onze

evangelisatiepost. Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

"Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen."

2 Korinthe 5 vers 1

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen geeft met ontroering en droefheid kennis dat de Heere tot Zich heeft genomen onze geliefde ambtsbroeder ouderling

JAN VAN DIJK

in de leeftijd van 78 jaar.

Gedurende 33 jaar, een jaar als diaken en daarna als ouderling heeft hij in alle getrouwheid en liefde de gemeente mogen dienen.

Namens de kerkenraad:
ds. J. Veenendaal, preses
J.M. van Wijk, scriba

Rhenen, 1 juni 2005

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

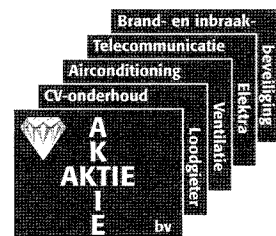
Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Te huur in Scherpenzeel (Gld) een vak. huisje voor 2 pers. Billijke prijs.
Tel. 033-2773770

**Airconditioning
op de
Preekstoel**

Bel Aktie 010-4517471

www.israelreizen.nl
 8 - 17 nov 10 dgn. € 975.-
 met aandacht voor
 messiasbelijdende joden
 Bezoek onze nieuwe website
 of bel Tel 0318-540415 voor informatie

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv
 DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

**Te huur tussen Barneveld
 en Lunteren:**
 Vakantiewoning voor 5 pers.
 Vrij vanaf wk 32.
 Tel. 0342 - 414231

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
 Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
 3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

**Ameland/Terschelling/Bakkeveen
 (frl) bij Drachten t.h. chalets-stacars**
 lastminute: -3/6-10/6-16/6-23/6-1/7 v.a.
 € 100,- p.w. tevens nog vrij na 5-8
 0512-516096 www.vdsluisvakanties.nl

T.h. in Elspeet zomerhuisje. v.a.g.v.
 Nog vrij van 3 juni t/m 2 juli en
 na 19 aug. Tel: 06 2419 47 39

NatuursteenHuis
 vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort Natuursteen-
 Huis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze
 persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een
 gedenkteken van steen,
 glas of metaal of een
 unieke combinatie.
 Kijk ook eens op:
 www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
 Burg tel (0118) 612579
 leveringen buiten Zeeland
 Zandee & De Kuijper

Begrafenisonderneming
 Brouwer

**Voor een verantwoorde
 en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

A.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
 tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
 - Langbroek - Leersum - Maarssen - Maarsbergen -
 - Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Voor een paar dagen of langer, gezell-
 igheid en sfeer, **Pension "De Peel"**,
 gelegen in de mooie Betuwe, waar
 het gewoon goed is. Familie
 Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041
 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687

**Te huur WOONRUIMTE in het
 buitengebied van Barneveld.**
 Zelfstandige kamer en
 slaapkamer, gezamenlijke keuken,
 douche en toilet. Voorkeur gaat uit naar
 (jonge) vrouw die werkzaam is in de
 zorgsector. Informatie: 06-52495925.

KROSTER
 Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies
 Stationsweg 411
 3925 CD Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555

Te huur in het hartje v.d. Veluwe
 onze gezell. vak. won. nabij de zand-
 verstuiving, 200 mtr. v.d. pr. bossen.
 Mooie fietsroutes en het looflesplas in
 het bos. ± 6 pers. kindvriendelijk. Ook
 geschikt voor 2 echtp. Wk. 24, 25
 halfgeld en vrij na week 32.
 Inl. 0318-456216 of 06-23453183

Revoke

Voor info bel:
 0341-425712
 of
 0416-692787

**Reformatorische Vereniging van
 Ongewild Kinderloze Echtparen**

**VADERDAG
 BOEKENDAG**

Ds. J. Karels:
**Uit het Leerboek van vrije
 genade**
 Catechismus verklaring in
 52 preken
 Eenvoudige en heldere uitleg van onze
 Heidelberg.
 2 delen, gebonden,
 776 pag.

€ 64,90

Boeren van toen
 H. Siemes
Boeren van toen
 Nostalgische terugblik
 op vroeger tijden, die
 moeilijk en toch ook
 mooi waren.
 Schitterend foto en
 leesboek over vier
 generaties boeren.
 Meer dan 450 foto's en veel tekst. gebonden.
 224 pag.

€ 24,95

G. S. Both
**Goeree en Overflakkee:
 Bezet, belaagd, bevrijd**
 Op chronologische volgorde komt
 in dit schitterend gebonden boek
 de oorlogsjaren 1940-1945 op
 Goeree en Overflakkee aan de
 orde. 287 pag.

€ 24,95

J. Windle Vuurstorm
 Een oude vijand van Sara en Doug
 duikt op en zijn spoor voert hen
 naar Zuid-Amerika. In de regio
 rond de Iguazu-watervallen dient
 het toerisme als dekmantel voor
 drugshandel, smokkel en terro-
 risme. Spannend tot de laatste
 bladzijde. Pab. 530 blz.

€ 22,50

(bij aankoop van dit boek actieboek 'Het vonnis'
 416 pag. GRATIS)

Uit voorraad leverbaar bij:
**BOEKEN EN MUZIEK
 VAN DER BOOM**
 Voorstraat 41, 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 48 26 14 / Fax (0187) 48 45 20
 Email: boomboek@filnet.nl

heinosoft
 internetontwerp

Website op zondag sluiten?
 Kijk op <http://www.heinosoft.nl/zondag/>

Of bel 015-2128463, email: info@heinosoft.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen en
volwassenen

•
vestigingen

•
RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

•
BARNEVELD
Rozenstraat 1-a

•
METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

•
Bel voor informatie of aanmelding
(0180) 42 69 55

Vakantie op Texel

Rust en ruimte
alle jaargetijden
in eigen sfeer

Bel 0222 31 83 91

Putten, te huur gedeelte boerderij als
vak. huisje, 2 pers. Nog vrij week 27 en
28 en na week 32 Tel. 033-2459443.

Caravan te huur op Camping
DE VERBORGEN HOEK in Harich
(Friesland). Vrij wk 27 en week 34, 35.
Telefoon 0183-628864

t.h. omgeving Beekbergen (Ieren) tot
6 pers. zomerhuis. nog vrij wk 28, 29
Bel voor informatie 055-5062744

In klein bergdorpje in Zwitserland
is ons chalet te huur. Ook voor de
zomervakantie nog mogelijkheden.
Verhuurd van 16/7-13/8.
Tel. 06-51063278

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of
in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal
te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene
door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:

- H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

Harkes Begrafenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Berkenbroek 7 - Reeuwijk
info@harkesbegrafenissen.nl
www.harkesbegrafenissen.nl

☎ (0172) 21 21 22

Wij verzorgen alleen begrafenissen - Dag en nacht bereikbaar

Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg,
gezins-, en bejaardenzorg die
aanstluit bij uw manier van leven.
Dit houdt voor ons in dat Bijbelse
normen en waarden de basis
vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (am teleurstelling te voorkomen).

U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.

Bel 0187 - 48 91 73 b.g.g. 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

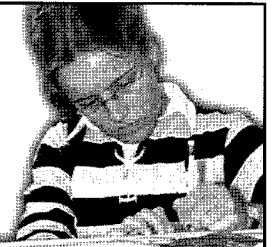
Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG
via het telefonisch spreekuur bereiken onder
telefoonnummer 0166 - 65 26 05.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en
op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Wie jubileert... wordt bedacht!

Donateursactie

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat het evangelisatiewerk van-
uit de Gereformeerde Gemeenten begonnen is. Na Merksem
openden door de jaren heen vijf andere posten haar deuren.
Enerzijds is er blijdschap dat dit werk al die jaren gedaan
mocht worden. Anderzijds moeten we constateren dat de
noodzaak van evangelisatiewerk in ons land alleen maar toe-
genomen is. De ontkerstening zet ontzettend hard door.
Daarom moet dit werk ook kunnen blijven voortgaan, het
liefst zelfs uitgebreid worden. Daarvoor is veel geld nodig. Uw
hulp is onmisbaar. Dit jaar een jubileumjaar. En wie jubileert...
wordt bedacht! Wilt u vandaag begunstiger worden? Met uw
hulp kunnen onze evangelisten hun werk blijven doen.

Mede namens hen hartelijk dank voor uw steun!

Ja, ik steun het werk

Met een donatie van:

- 2 euro p/mnd.
 5 euro p/mnd.
 10 euro p/mnd.
 .... euro p/mnd.

Of ineens:

..... euro per jaar

Ondergetekende gaat akkoord met de voorwaarde dat
het aangekruiste bedrag periodiek automatisch wordt
afgeschreven. Deze afschrijving wordt zo spoedig mogelijk
beëindigd na schriftelijke wederopzegging van uw kant.

Naam: dhr./mevr. ....

Adres: .....

Pcode: ..... Plaats: .....

Bank-/Girorekening: .....

HANDTEKENING:

Bon invullen en opsturen
naar Dep. Evangelisatie.
Antwoordnummer 2499,
3440 WB WOERDEN.